

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การเปลี่ยนแปลงสังคมไทยในปัจจุบันนี้โดยภาพรวมแล้วเป็นผลสืบเนื่องมาจากความเจริญทางด้านเทคโนโลยี การสื่อสารและการคมนาคม ทำให้สังคมไทยมีความสัมพันธ์ใกล้ชิด และมีความเป็นสังคมนานาชาติมากขึ้นทุกแห่งหน สามารถรับรู้การเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ได้รวดเร็ว ประเทศไทยจำเป็นต้องพัฒนาตนเอง ต้องเพิ่มบทบาทในการใช้ การจัดการการผลิต การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรที่มีอยู่ให้คุ้มค่าและได้รับประโยชน์สูงสุดประเทศไทยเป็นประเทศเกษตรกรรม และมีแรงงานอยู่ในภาคเกษตรกรรมถึงร้อยละ 62.46 (รายงานกิจการ ธ.ก.ส. งบดุล งบกำไรขาดทุน รอบปีบัญชี 1 เมษายน ถึง 31 มีนาคม 2540)

การพัฒนาประเทศจากเกษตรกรรมไปสู่อุตสาหกรรม ต้องอยู่บนพื้นฐานของอุตสาหกรรมที่มีความพร้อมของทรัพยากร โดยเฉพาะทรัพยากรทางด้านเกษตรที่ประเทศไทยมีอยู่จำนวนมาก ไม่ว่าจะเป็นผลิตผลทางการเกษตร วัสดุเหลือใช้จากผลิตผลการเกษตร ประกอบกับแรงงานภาคเกษตรซึ่งมีอยู่จำนวนมาก หากได้มีการส่งเสริมและพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตสินค้าที่แปรรูปจากผลิตผลการเกษตรและวัสดุเหลือใช้ในชนบทให้แก่เกษตรกรได้รับรู้และสามารถที่จะผลิตสินค้าต่าง ๆ ขึ้นในระดับครัวเรือนหรือระดับหมู่บ้านได้ แนวทางอุตสาหกรรมเกษตรและหัตถกรรมในครัวเรือนมีส่วนเสริมสร้างงานให้ครัวเรือนชนบทได้มีทางเลือกมากขึ้น อันเป็นส่วนเสริมรายได้ให้กับครัวเรือนพร้อมกับยับยั้งการเคลื่อนย้ายแรงงานได้อีกด้วยเป็นแนวทางการใช้ประโยชน์จากผลิตผลทางการเกษตร ให้เป็นผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมที่หลากหลายอย่างมีประสิทธิภาพ และยังเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรโดยตรง มีผลดีต่อประชากรส่วนใหญ่ของประเทศเป็นแนวทางการกระจายรายได้และความเจริญไปสู่ชนบทได้เป็นอย่างดีและมีประสิทธิภาพ นับว่าเป็นการพัฒนาประเทศที่คนส่วนใหญ่ของประเทศมีส่วนร่วมและได้รับผลประโยชน์ และที่สำคัญคือเป็นรูปแบบที่ทำให้สังคมไทยค่อย ๆ เปลี่ยนแปลงจากสังคมเกษตรกรรมไปเป็นสังคมอุตสาหกรรมอย่างมั่นคงและถาวรที่สุด (วิชาการปริทัศน์, 2538)

ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2509 ตามพระราชบัญญัติของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (พ.ร.บ. ธ.ก.ส.) พ.ศ. 2509 มีวัตถุประสงค์ให้ความช่วยเหลือทางการเงินเพื่อส่งเสริมอาชีพการเกษตรหรือดำเนินงานของเกษตรกร กลุ่มเกษตรกร และสหกรณ์การเกษตร หลังจากให้สินเชื่อเพื่อการผลิตมากระยะหนึ่ง

พบว่า การให้สินเชื่อของ ธ.ก.ส. นั้น ส่วนใหญ่เป็นสินเชื่อเพื่อการผลิต ยังไม่ครบวงจรขาดขั้นตอนสำคัญ คือ ขั้นตอนหรือกระบวนการเพิ่มมูลค่าของผลผลิตทางการเกษตร

ในปี พ.ศ. 2535 ธ.ก.ส.ได้แก้ไขเพิ่มเติม พ.ร.บ. ธ.ก.ส. ให้มีวัตถุประสงค์ให้ความช่วยเหลือทางสินเชื่อแก่เกษตรกร กลุ่มเกษตรกรและสหกรณ์การเกษตร สามารถประกอบอาชีพอย่างอื่นที่เกี่ยวข้องเนื่องในการเกษตร โดยตั้งเป้าหมายไว้ว่า เกษตรกรสามารถยึดอาชีพแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรเลี้ยงชีพได้อย่างมั่นคง

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาถึง ความต้องการสินเชื่อเพื่อการประกอบอาชีพอย่างอื่นที่เกี่ยวข้องเนื่องในการเกษตรของลูกค้า ธ.ก.ส. มีมากน้อยเพียงใด และปัจจัยใดที่มีผลต่อความต้องการสินเชื่อประกอบอาชีพอื่นที่เกี่ยวข้องเนื่องในการเกษตร ตลอดจนปัญหาต่าง ๆ ในการให้สินเชื่อประกอบอาชีพอื่นที่เกี่ยวข้องเนื่องในการเกษตร เพื่อเป็นแนวในการที่ ธ.ก.ส. จะได้รับปรับปรุงแก้ไข ในการให้สินเชื่อประกอบอาชีพอื่นที่เกี่ยวข้องเนื่องในการเกษตรต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความต้องการสินเชื่อของลูกค้า ธ.ก.ส. เพื่อการประกอบอาชีพอื่นที่เกี่ยวข้องเนื่องในการเกษตร
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่าง ๆ กับความต้องการสินเชื่อของลูกค้า ธ.ก.ส. เพื่อการประกอบอาชีพอย่างอื่นที่เกี่ยวข้องเนื่องในการเกษตร
3. เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ ในการให้สินเชื่อเพื่อการประกอบอาชีพอย่างอื่นที่เกี่ยวข้องเนื่องในการเกษตร

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากงานวิจัย

ผลการศึกษาจะเป็นประโยชน์และใช้เป็นแนวทางพื้นฐานสำหรับ ธ.ก.ส. ที่จะนำไปใช้ในการวางแผน ในการให้สินเชื่อเพื่อการประกอบอาชีพอย่างอื่นที่เกี่ยวข้องเนื่องในการเกษตร

สมมติฐานการวิจัย

ความต้องการสินเชื่อของลูกค้า ธ.ก.ส. เพื่อการประกอบอาชีพอย่างอื่นที่เกี่ยวข้องเนื่องในการเกษตร มีความสัมพันธ์กับลักษณะพื้นฐานส่วนบุคคล ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจและปัจจัยทางด้านสังคม

นิยามศัพท์

ความต้องการ หมายถึง ความต้องการสินเชื่อเพื่อประกอบอาชีพอย่างอื่นที่เกี่ยวข้องเนื่องในการเกษตรของลูกค้า ธ.ก.ส. โดยแบ่งเป็น 3 ระดับ คือ มาก ปานกลาง น้อย

สินเชื่อเพื่อประกอบอาชีพอย่างอื่นที่เกี่ยวข้องเนื่องในการเกษตร หมายถึง การกู้เงินเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายและเป็นค่าลงทุนในสินทรัพย์ในการประกอบอาชีพอย่างอื่นที่เกี่ยวข้องเนื่องในการเกษตร

ลูกค้า ธ.ก.ส. หมายถึง เกษตรกรที่ได้รับการสอบสวนเข้ามาเป็นลูกค้าของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ตามระเบียบข้อบังคับของธนาคาร

ธ.ก.ส. หมายถึง ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

รายได้รวมในฟาร์ม หมายถึง รายได้จากการเกษตรทั้งหมด

รายได้รวมนอกฟาร์ม หมายถึง รายได้ที่นอกเหนือการเกษตรทั้งหมด

สภาพการถือครองที่ดิน หมายถึง สถานภาพถือครองพื้นที่ทำกินการเกษตรของลูกค้า ธ.ก.ส.

หนี้เงินกู้ หมายถึง สินเชื่อที่เกษตรกรกู้ยืมไปเพื่อเป็นค่าลงทุนเป็นค่าใช้จ่ายและลงทุนในการเกษตร และเพื่อประกอบอาชีพอย่างอื่นที่เกี่ยวข้องเนื่องในการเกษตร

ความสามารถในการชำระคืนหนี้เงินกู้ หมายถึง การชำระหนี้เงินกู้ได้ตามกำหนดของลูกค้า ธ.ก.ส.

การติดต่อกับพนักงานสินเชื่อ หมายถึง จำนวนครั้งที่พนักงานไปติดต่อลูกค้ารวมทั้งจำนวนที่ลูกค้ามาติดต่อกับพนักงานที่ ธ.ก.ส. ในรอบ 1 ปีที่ผ่านมา 1 เมษายน 2540-31 มีนาคม 2541 โดยแบ่งการติดต่อกับพนักงานสินเชื่อดังนี้

จำนวน 1 - 5 ครั้ง เป็นระดับการติดต่อกับพนักงานสินเชื่อ น้อย

จำนวน 6 - 10 ครั้ง เป็นระดับการติดต่อกับพนักงานสินเชื่อ ปานกลาง

จำนวน มากกว่า 10 ครั้ง เป็นระดับการติดต่อกับพนักงานสินเชื่อ มาก

ความรู้เกี่ยวกับการให้บริการสินเชื่อ หมายถึง ความรู้ที่ได้จากการสอบถามลูกค้าในการให้บริการสินเชื่อ จำนวน 10 ข้อ รวมเท่ากับ 10 คะแนน โดยแบ่งระดับความรู้เกี่ยวกับการให้บริการสินเชื่อ ดังนี้

คะแนน 1 - 4 มีความรู้เกี่ยวกับการให้บริการสินเชื่อ น้อย

คะแนน 5 - 7 มีความรู้เกี่ยวกับการให้บริการสินเชื่อ ปานกลาง

คะแนน 8 - 10 มีความรู้เกี่ยวกับการให้บริการสินเชื่อ มาก

ประเภทอาชีพอื่นที่เกี่ยวข้องเนื่องในการเกษตร หมายถึง ชนิดของอาชีพที่เกี่ยวข้องเนื่องในการเกษตร ในการดำเนินงานอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้

1. การแปรรูปผลิตผลซึ่งใช้ผลิตผล เช่น การทำผลไม้กวน น้ำผลไม้ ผลไม้ตากแห้ง เนื้อเค็ม ปลากระป๋อง ลูกชิ้น น้ำปลา ขนมจีน เส้นก๋วยเตี๋ยว หมูยอ กุนเชียง น้ำพริกและอาหารอื่น ๆ ฯลฯ เป็นต้น

2. การผลิตเป็นสินค้าสำเร็จรูปหรือกึ่งสำเร็จรูปหรือเตรียมการเพื่อจำหน่าย เช่น การนำผลไม้มาคัดขนาด (Grading) การขนส่งผลิตผลทางการเกษตร การจัดซื้อสินค้าการเกษตรมาปรับปรุงคุณภาพเพื่อจำหน่าย การบรรจุหีบห่อ ฯลฯ เป็นต้น

3. การนำวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ มาผลิตหรือใช้เป็นส่วนประกอบสินค้าที่ผลิตขึ้นมาเพื่อจำหน่าย เช่น การนำไม้ยางพาราเป็นส่วนประกอบของเฟอร์นิเจอร์ การทอผ้าฝ้ายและผ้าไหม การทำนม เครื่องจักรสาน การนำเกลือมาผสมดินเพื่อทำอิฐดินเผา การทำหัตถกรรมต่าง ๆ เป็นต้น

4. การประกอบอาชีพที่เกี่ยวกับการผลิต หรือการบริการด้านปัจจัยการผลิตทางการเกษตร เช่น การทำอาหารสัตว์ การทำปุ๋ยหมัก การรับจ้างสีหรือแปรรูปผลผลิต รับจ้างไถเตรียมดิน การขนส่งปัจจัยการผลิตทางการเกษตร การจัดหาแรงงานทางการเกษตร การรับจ้างแรงงานทางการเกษตร ของเกษตรกรและคนในครัวเรือนเกษตรกร ฯลฯ เป็นต้น

ประสบการณ์ประกอบอาชีพอย่างอื่นที่เกี่ยวข้องเนื่องในการเกษตร หมายถึง จำนวนปีที่ประกอบอาชีพอย่างอื่นที่เกี่ยวข้องเนื่องในการเกษตร

กรอบแนวความคิดในการวิจัย

ตัวแปรอิสระ
(Independent Variables)

ตัวแปรตาม
(Dependent Variable)

